

MØTEPROTOKOLL

Bispemøtet

Dato: 14.-15. mai 2019
Sted: Borg bispegård, Fredrikstad
Arkivsak: 18/00391

Tilstede:	Helga Haugland Byfuglien, <i>preses</i>	Nidaros
	Solveig Fiske	Hamar
	Ingeborg Midttømme	Møre
	Halvor Nordhaug	Bjørgvin
	Atle Sommerfeldt, <i>visepreses</i>	Borg
	Stein Reinertsen	Agder og Telemark
	Olav Øygard	Nord-Hålogaland
	Ann-Helen F. Jusnes	Sør-Hålogaland
	Herborg Finnset	Nidaros
	Kari Veiteberg	Oslo
	Jan Otto Myrseth	Tunsberg
	Anne Lise Ådnøy	Stavanger
Andre:	Christofer Solbakken	generalsekretær
	Helge Nylenna	rådgiver
	Marita Solberg Bjerke	rådgiver

SAKSLISTE

Side

Innkalling, saksliste og program

[19/19](#) Innkallingsbrev Bispemøtet 14. - 15. mai 2019 2

Saker til behandling

[20/19](#) Orienteringssaker 2

[21/19](#) Plan for solidaritetsbesøk 3

[22/19](#) Vilkår for ordinasjon 3

[23/19](#) Delegasjonsreglementer 4

[24/19](#) EVU 4

[25/19](#) Skolering av leke gudstjenesteledere 5

[26/19](#) Konfirmasjonstidens gudstjenester 5

[27/19](#) Satsing på dåp 6

[28/19](#) Avvikling av Tilleggsgavefondet 6

16.05.2019

Christofer Solbakken
Generalsekretær

Innkalling, saksliste og program

19/19 Innkallingsbrev Bispemøtet 14. - 15. mai 2019

Møtebehandling

Innkallingen ble publisert 6. mai 2019.

Vedtak

Innkalling ble godkjent uten merknader

[Lagre]

Saker til behandling

20/19 Orienteringssaker

1. Kirkeloven § 4 – endring av bostedssokn
2. Trosopplæringskonferansen onsdag 6. november 2019
3. Ekstra bispemøte 9. september kl. 9:00-15:00, Gardermoen.
4. Prinsessen og Sjamanen i St. Petri kirke

Vedtak

Sakene ble tatt til orientering.

[Lagre]

21/19 Plan for solidaritetsbesøk

Solidaritetsbesøk mellom kirker er konkrete uttrykk for at vi hører sammen i en verdensvid kirke, det styrker det kristne fellesskapet og kan ha spesielt stor verdi i situasjoner der kristne befinner seg i en vanskelig situasjon.

Mellomkirkelig råd har utarbeidet en plan for pastoral- og solidaritetsbesøk. Denne planen er et svar på et vedtak gjort av Mellomkirkelig råd i behandlingen av saken «Mellomkirkelig råds arbeid med tros- og livssynsfrihet», MKR 19/18. Planen er tenkt som et arbeidsverktøy i planlegging av solidaritetsreiser og vil bidra både til prioritering av reiser, sammensetning av delegasjoner og planlegging, gjennomføring og oppfølging av reiser. Planen utvikles videre i nært samarbeid med Bispemøtet, med andre aktører innenfor Den norske kirke og med andre samarbeidspartnere.

I første del av planen presenteres grunnleggende teologisk tenkning omkring solidaritetsreiser fra Den norske kirke, hvor vi blant annet henter inspirasjon fra Kirkenes verdensråds tenkning om pilegrimsvandring og Det lutherske verdensforbunds teologi om kommunion (communion). I andre del går vi gjennom noen praktiske sider ved solidaritetsreiser, slik som hva som er hensiktsmessig sammensetning av delegasjoner, og hvordan forberedelse, program, oppfølging og gjenbesøk kan legges opp for å få mest mulig ut av besøket og hindre utilsiktede negative konsekvenser. Til sist presenteres et forslag over prioriterte solidaritetsbesøk og gjenbesøk for perioden 2019-2021.

Vedtak

Bispemøtet har drøftet utkast til plan for pastoral- og solidaritetsbesøk utarbeidet av Mellomkirkelig råd, og ser dette som et tjenlig dokument med sikte på ivaretagelse av kontakt mellom Den norske kirke og kirker andre steder i verden. Bispemøtet vil gi følgende innspill til den videre bearbeidelse av planen:

- Det er viktig med biskoper i alle delegasjoner
- Russland bør prioriteres høyere, kanskje også Nigeria
- Vurdere besøk til kirkene i gulfen
- Planen bør ha et 4-5 års perspektiv
- Det må innarbeides en setning om klima, evt av kjøp av klimakvoter.
- Det bør utvikles noe om responsreiser ved akutte behov

[Lagre]

22/19 Vilkår for ordinasjon

Vilkår for ordinasjon til prestetjeneste i Den norske kirke er nedfelt i § 8 i Tjenesteordning for biskoper. Bispemøtet fastsetter regler som utfyller tjenesteordningens bestemmelser i særlige tilfeller hvor ordinanden ikke er tilsatt i ordnet kirkelig stilling. Gjeldende retningslinjer for ordinasjon ble fastsatt av Bispemøtet i 2007 (BM 15/07), og ble tatt opp igjen for gjennomgang i februar 2019 (BM 10/19).

Biskopens beslutning om ordinasjon er suveren og et uttrykk for kirkelig tilsyn. Bispemøtet har tidligere diskutert en mal for gjennomføring av ordinasjonssamtalen, og det utarbeides en veiledende momentliste for å kunne være til hjelp for kandidatens forberedelse, og for å fremme likebehandling av og forutsigbarhet for kandidater som søker ordinasjon.

Vedtak

Bispemøtet har drøftet biskopenes praksis ifm beslutning om ordinasjon og gjennomføring av ordinasjonssamtalen. Bispemøtet vedtar de forelagte veiledende retningslinjer for forberedelse og vurdering knyttet til beslutning om ordinasjon samt en momentliste for ordinasjonssamtalen, med de endringer som kom fram i møtet.

[Lagre]

23/19 Delegasjonsreglementer

Bispemøtet drøftet reglement for delegasjon til prost og stiftsdirektør på møtet i februar 2019 (BM 14/19). I vedtaket fra møtet het det at Bispemøtet vil utvikle en felles mal for slik delegasjon. Når saken nå kommer opp på nytt er det med et utkast til mal for delegasjon til prost og stiftsdirektør. Målet for behandlingen er å gi biskopene mulighet til å komme med innspill før endelig mal kan vedtas på et senere bispemøte. I mellomtiden vil det også være mulighet for å forankring og involvering av hhv proster og stiftsdirektører.

Vedtak

Bispemøtet har drøftet utkast til reglement for delegasjon fra biskop til stiftsdirektør og proster.

Saken vil fremmes for endelig behandling på møtet i oktober 2019, på bakgrunn av de momenter som kom opp i drøftingen.

[Lagre]

24/19 EVU

Bispemøtet ba i vedtak i BM 5/19 om videre dialog med kurstilbydere om kurset «Prest i et livssynsåpent samfunn». Det har vært kontakt mellom Bispemøtets sekretariat og kurstilbydere, og saken har vært oppe til drøfting i SEU. Denne kommer derfor tilbake til Bispemøtet nå med det formålet å gjøre et vedtak på om det skal lyses ut med søknadsfrist 15. september.

EVU-saken inneholder også orienteringer om EVU-konferansen som ble avholdt 12. april samt kurset «Ledelse, roller og samspill i menighetene».

Vedtak

Bispemøtet anbefaler at kurset «Prest i et livssynsåpent samfunn» lyses ut med søknadsfrist til biskop 15. september 2019. Det gjøres en ny vurdering av om det er mulig å sende flere prester som deltakere på kurset «Ledelse, roller og samspill i menighetene».

[Lagre]

25/19 Skolering av leke gudstjenesteledere

Noen ganger og noen steder vil det være behov for at ikke-ordinerte får oppgaven som leke gudstjenesteledere, med eller uten fullmakt til sakramentsforvaltning, for kortere og lengre perioder, for at menighetens gudstjenesteliv skal kunne opprettholdes. For at dette skal gjøres på en god måte, er det viktig at de først får opplæring. Det er lokale ordninger for dette flere steder, men kan være nyttig om det utarbeides en felles mal for slike kurs.

Vedtak

Bispemøtet drøftet rekruttering og bruk av leke gudstjenesteledere og opplæring av slike, og ga sin tilslutning til det utarbeidede veiledningsmaterialet til bruk for slik opplæring, med de endringer som kom fram i møtet. Bispemøtets sekretariat og den nedsatte arbeidsgruppen gis mandat til å arbeide videre med dette materialet.

[Lagre]

26/19 Konfirmasjonstidens gudstjenester

Den norske kirkes liturgier for konfirmasjonstiden er fra 1992. Etter dette har det vært to store reformer, trosopplæringsreformen og gudstjenestereformen. Dette gjør at behovet for å justere liturgiene for konfirmasjonstidens gudstjenester er stor.

Når Bispemøtet nå får saken til behandling er det for å gi innspill til høringsdokumentet. Dette er i tråd med oppdaterte Regler for saksbehandling i liturgisaker. Når liturgiene sendes ut på høring er biskopene høringsinstanser på vanlig måte. Bispemøtet vil også få saken til læremessig behandling etter at høringsrunden er gjennomført og Kirkerådet har behandlet saken.

Det er gjort endringer i alminnelige bestemmelser, gudstjeneste med presentasjon av konfirmanter og konfirmasjonsgudstjenesten. Dette sakspapiret går ikke i detalj inn på konkrete formuleringer, men gir en gjennomgang av de foreslåtte endringer og forsøker å identifisere noen punkter som kan ha læremessige implikasjoner.

Vedtak

Bispemøtet takker Kirkerådet og Nemnd for gudstjenesteliv for arbeidet med utviklingen av en oppdatert liturgi for konfirmasjonstidens gudstjenester og imøteser en høringsprosess.

Bispemøtet er glad for at liturgien er tilpasset den nye dåpsliturgien.

Bispemøtet har følgende innspill til bearbeiding av høringsnotatet før det sendes ut:

1. Konfirmasjonsgudstjenesten i forslaget er tenkt å følge hovedgudstjenesten i lokal grunnordning. Dette vil likevel måtte fravikes når det gjelder liturgisk farge, tekster, dag og feiring av nattverd. Dette må komme tydeligere til uttrykk i høringsdokumentene.
2. Det er ikke ønskelig at et alternativ C til dåpspåminnelse under konfirmasjonsgudstjenesten skal inngå i en høring. Kirkerådet har ikke ønsket å

inkludere dette alternativet i liturgien. Bispemøtet ser heller ingen grunn til å sende dette ut på høring.

Bispemøtet vil igangsette et arbeid med å utrede Den norske kirkes teologiske forståelse av konfirmasjon på bakgrunn av henvendelsen fra Kirkerådet (KR 26/19). Saken fremmes for behandling i Bispemøtet i oktober 2019.

[Lagre]

27/19 Satsing på dåp

Kirkerådet har bestemt at en hovedsatsning i Den norske kirke framover skal være dåp. Det skal løftes opp både fra sentralkirkelig hold og ute i menighetene. I den forbindelse er det foreslått at Bispemøtet utformer et hyrdebrev som skal lese opp i alle gudstjenester 1.søndag i advent 2019, som kan være med på oppfordre mennesker til å bære barna sine eller selv komme til dåp, og skape mer engasjement i menighetene rundt dåpen.

Vedtak

Bispemøtet vil utarbeide en kort tekst om dåpen med momenter som kom frem i samtalen. Saken gjenopptas på møtet i september 2019. Som et fordypende supplement utarbeides samtidig en lengre tekst om dåpens teologi og praksis.

[Lagre]

28/19 Avvikling av Tilleggsgavefondet

Både Bispemøtet og Kirkerådet har tidligere gjort vedtak om avvikling av Tilleggsgavefondet.

Styret i Tilleggsgavefondet har søkt å realisere vedtakene om avvikling. Det er i den forbindelse blitt klart at det ikke vil være mulig å nedlegge fondet med et uttalt formål for bruk av fondets kapital etter at fondet er nedlagt. Bispemøtets vedtak legger opp til at kapitalen skal øremerkes et bestemt formål, mens Kirkerådets vedtak sier at kapitalen legges til Den norske kirkes egenkapital som et bundet fond. For å komme videre i prosessen med avvikling av fondet, er det derfor nødvendig at Bispemøtet gjør et nytt vedtak, og aksepterer avvikling av fondet ved at kapitalen tillegges egenkapitalen som bundet fond.

Dersom Bispemøtet gjør vedtak som foreslått, vil styret kunne gå videre i arbeidet med å avvikle fondet.

Vedtak

Bispemøtet anbefaler at Tilleggsgavefondet avvikles, og at tilskuddet fra Tilleggsgavefondet legges til rettssubjektets egenkapital som bundet fond.

[Lagre]

